

Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne

Ćwiczenia 11:

Egzekucja przez zarząd nad przedsiębiorstwem lub gospodarstwem rolnym dłużnika

mgr Adrian Borys
Instytut Prawa Cywilnego
Zakład Postępowania Cywilnego
adrian.borys@uwr.edu.pl

Egzekucja przez zarząd przymusowy

art. 1064¹ KPC

Przeciwko dłużnikowi prowadzącemu działalność gospodarczą w formie przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego jest dopuszczalna egzekucja z dochodów uzyskiwanych z tej działalności przez ustanowienie zarządu przymusowego nad przedsiębiorstwem lub gospodarstwem rolnym

Pojęcie zarządu

Zarząd przymusowy
nad
przedsiębiorstwem
lub gospodarstwem
rolnym

prowadzenie działalności
gospodarczej za dłużnika:

- podejmowanie czynności
faktycznych, prawnych,
organizacyjnych

- podejmowanie czynności
procesowych zmierzających
do dochodzenia roszczeń lub
ochrony praw

Zarząd majątkiem:

dokonywanie wszelkich czynności faktycznych i prawnych (w tym czynności z zakresu postępowania sądowego i administracyjnego), które mają na celu gospodarowanie mieniem podlegającym zarządowi

Zarząd na przedsiębiorstwem:

„rozłożony w czasie zespół działań obejmujących czynności prawne, faktyczne i procesowe, podejmowane w sprecyzowanym celu ekonomicznym, przez wyspecjalizowany podmiot – zarządcę przymusowego umocowanego postanowieniem sądu – w sferze prawnej dłużnika, dotyczącej działalności gospodarczej”

Przebieg egzekucji przez zarząd przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego

Legitymacja do złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji przez zarząd przymusowy

Tego rodzaju egzekucja może być wszczęta tylko z inicjatywy wierzyciela egzekwującego → zasada prawa wierzyciela do wyboru sposobu prowadzenia egzekucji

Jedynym sposobem powierzenia sprawowania zarządu nad przedsiębiorstwem dłużnika z jego inicjatywy jest **złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości**

Wniosek o egzekucje przez zarząd nad przedsiębiorstwem (art. 1064² KPC)

lub w toku postępowania o wyjawienie majątku

Podstawa do uzyskania informacji: art. 760¹ KPC

Treść wniosku:
wierzyciel powinien dokładnie określić przedsiębiorstwo lub gospodarstwo rolne dłużnika (albo ich część)

Wierzyciel do składanego wniosku powinien dołączyć informacje od komornika o wszystkich postępowaniach egzekucyjnych prowadzonych przeciwko dłużnikowi z mienia wchodzącego w skład przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego

Po co należy wskazywać ww. informacje ?

Wskazanie informacji o prowadzonych egzekucjach z majątku wchodzącego w skład przedsiębiorstwa jest niezbędne ponieważ:

w razie wszczęcia egzekucji przez zarząd przymusowy dotychczasowe egzekucje świadczeń pieniężnych prowadzone z składnika mienia wchodzącego w skład przedsiębiorstwa → umarza się z dniem uprawomocnienia postanowienia o wszczęciu egzekucji przez zarząd przymusowy, a dotychczasowi wierzyciel wstępują do egzekucji

dotychczasowy zarząd nad przedsiębiorstwem lub gospodarstwem rolnym dłużnika prowadzony w ramach postępowania zabezpieczającego będzie prowadzony według przepisów o egzekucji przez zarząd przymusowy

po wszczęciu egzekucji przez zarząd przymusowy prowadzenie egzekucji świadczeń pieniężnych innymi sposobami z majątku dłużnika wchodzącego w skład przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego dłużnika jest niedopuszczalne

Art. 55¹ KC [Pojęcie przedsiębiorstwa]

Przedsiębiorstwo jest zorganizowanym zespołem składników niematerialnych i materialnych przeznaczonym do prowadzenia działalności gospodarczej.

Obejmuje ono w szczególności:

- 1) oznaczenie indywidualizujące przedsiębiorstwo lub jego wyodrębnione części (nazwa przedsiębiorstwa);
- 2) własność nieruchomości lub ruchomości, w tym urządzeń, materiałów, towarów i wyrobów, oraz inne prawa rzeczowe do nieruchomości lub ruchomości;
- 3) prawa wynikające z umów najmu i dzierżawy nieruchomości lub ruchomości oraz prawa do korzystania z nieruchomości lub ruchomości wynikające z innych stosunków prawnych;
- 4) wierzytelności, prawa z papierów wartościowych i środki pieniężne;
- 5) koncesje, licencje i zezwolenia;
- 6) patenty i inne prawa własności przemysłowej;
- 7) majątkowe prawa autorskie i majątkowe prawa pokrewne;
- 8) tajemnice przedsiębiorstwa;
- 9) księgi i dokumenty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Tryb rozpoznania wniosku o egzekucję[↑] przez zarząd nad przedsiębiorstwem

Art. 1064⁴ KPC
[Właściwość sądu]

Do prowadzenia egzekucji przez zarząd przymusowy właściwy jest sąd,

w którego okręgu znajduje się siedziba przedsiębiorstwa lub w którego okręgu jest położone gospodarstwo rolne.

Jeżeli gospodarstwo rolne położone jest w okręgu kilku sądów, wybór należy do wierzyciela.

Jeżeli egzekucja ograniczona jest do części przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego, właściwy jest sąd, w którego okręgu część ta się znajduje.

Art. 1064³ KPC
[Rozpoznanie
wniosku]

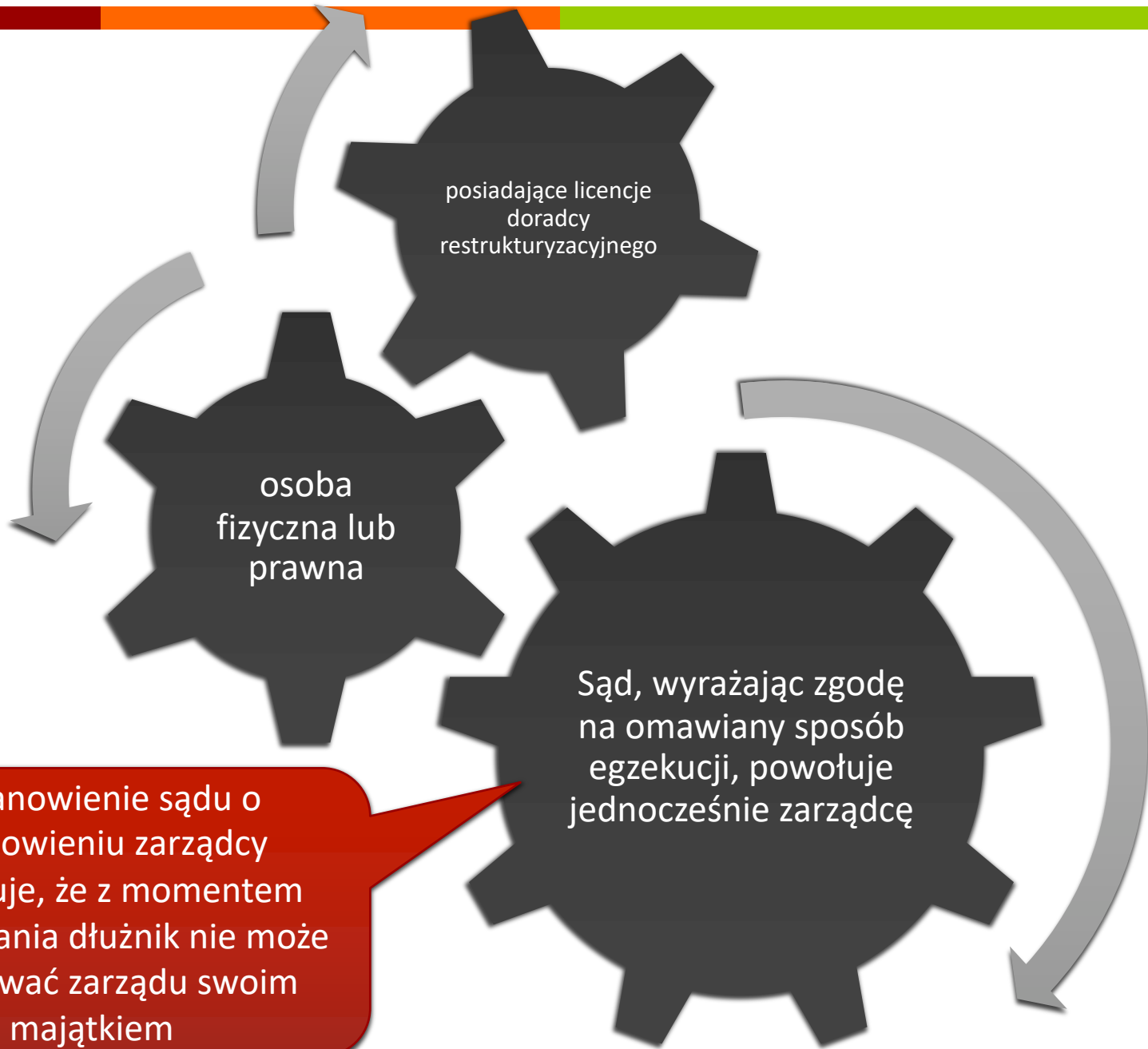
Wniosek o wszczęcie egzekucji przez zarząd przymusowy sąd może rozpoznać na posiedzeniu niejawnym (art. 148 § 3 w zw. z art. 13 § 2 KPC)

Sąd w przedmiocie egzekucji przez zarząd przymusowy wydaje postanowienie

Postanowienie w przedmiocie wniosku doręcza się również wskazanym we wniosku wierzycielom prowadzącym egzekucję z mienia wchodzącego w skład przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego

Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie stronom oraz wierzycielom, którzy prowadzą egzekucję z mienia wchodzącego w skład przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego

Termin do wniesienia zażalenia przez wierzycieli niewskazanych we wniosku, liczy się od dnia powzięcia przez nich wiadomości o wszczęciu egzekucji

Postanowienie sądu o ustanowieniu zarządcy powoduje, że z momentem jego wydania dłużnik nie może sprawować zarządu swoim majątkiem

Prawa i obowiązki zarządcy

Zarządca
w ramach
powierzonych
czynności
związanych ze
sprawowaniem
zarządu wykonuje:

czynności dotyczące
sfery stosunków
materialnoprawnych

czynności dotyczące
sfery stosunków
procesowych

Zarządca powinien podejmować jedynie
czynności racjonalne i gospodarczo
uzasadnione → w ramach prawidłowej
gospodarki

Czynność zarządcy przekraczające zakres
zwykłego zarządu

czynności wymagające zgody stron lub
sądu

Czynność przekraczające zwykły zarząd mogą być dokonywane przez zarządcę przymusowego tylko za zgodną stron, a w przypadku jej braku – za zgodą sądu

czynności podejmowane wyłącznie za
zezwoleńiem sądu

W szczególnie uzasadnionych wypadkach zarządca może sprzedać nieruchomości, ruchomości lub prawa wchodzące w skład zarządzanego przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego w części przekraczającej zakres zwykłego zarządu oraz oddać je w najem lub dzierżawę **wyłącznie za zgodą sądu**
(art. 1064¹¹ § 1 KPC)

Czynność
zwykłego
zarządu

Czynność
przekraczające
zwykły zarząd

nakłady konieczne

czynności zachowawcze

czynności umożliwiające
uzyskanie dochodu

czynność pociągające za sobą
niewspółmierne wydatki lub koszty

zabezpiecza majątek przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub zabránieniem przez osoby trzecie

sporządza spis inwentarza i sprawoznanie finansowe

obejmuje zarząd majątkiem dłużnika

Zarządca przymusowy niezwłocznie po powołaniu

Działania zarządcy

związane ze sprawowaniem
zarządu o charakterze
menadżerskim

czynności o charakterze
zabezpieczającym

czynności o charakterze
sprawozdawczo
rachunkowym

Zarządca powinien ustalić jakie składniki
wchodzą w skład majątku nad którym ma
sprawować zarząd

stronom, zarządcy oraz osobom, których praw czynność dotyczy lub miała dotyczyć, przysługuje zażalenie

W szczególnie uzasadnionych wypadkach zarządca może sprzedać nieruchomości, ruchomości lub prawa wchodzące w skład zarządzanego przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego w części przekraczającej zakres zwykłego zarządu oraz oddać je w najem lub dzierżawę wyłącznie za zgodą sądu.

W razie zarządzenia sprzedaży sąd określa warunki sprzedaży. Do wyceny sprzedawanych składników majątkowych sąd może powołać biegłego.

Przepis ten stosuje się również do rozwiązania umowy najmu lub dzierżawy oraz do obciążenia zarządzanego majątku hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym oraz przewłaszczeniem.

Czynności związane z wprowadzeniem w posiadanie majątku zarządcy

obowiązek dłużnika
współdziałania z
zarządcą w objęciu
przez niego zarządu
na przedsiębiorstwem

dłużnik traci na rzecz
zarządcy prawo do
zarządzania i
rozporządzania
majątkiem objętym
zarządem

dłużnik pozostaje
jednak właścicielem
majątku oddanego
pod zarząd
przymusowy

Jeżeli zarządca napotyka trudności przy obejmowaniu zarządu

może wystąpić do komornika o dokonanie przymusowego wprowadzenia w posiadanie majątku dłużnika tj. umożliwienie władania

podstawę do wprowadzenia przez komornika zarządcy w posiadanie majątku dłużnika stanowi **postanowienie sądu o ustanowieniu zarządcy, bez potrzeby nadawania klauzuli wykonalności**

przymusowe wprowadzenie w posiadanie może dotyczyć tylko majątku znajdującego się w posiadaniu samego dłużnika

Skutki wszczęcia egzekucji przez zarząd nad przedsiębiorstwem dłużnika

Skutki prawne wszczęcia egzekucji przez zarząd przymusowy powstają wobec:

dłużnika

- z momentem otrzymania zawiadomienia, że nie wolno mu rozporządzać, obciążać, ani realizować zajętego prawa

osób, które
zobowiązane są
względem dłużnika

- z momentem doręczenia zawiadomienia, by obowiązku tego wobec dłużnika nie realizował, a wynikające z prawa dłużnika świadczenia pieniężne uiszczał na rachunek depozytowy

każdego, kto wiedział
o wszczęciu egzekucji

- skutki powstają z chwilą, gdy o wszczęciu egzekucji powziął wiadomość, choćby zawiadomienie nie zostało jeszcze doręczone

Art. 1064⁹ zd. 1 KPC [Nieważność czynności]
Czynności prawne dłużnika dotyczące mienia objętego zarządem dokonane po wszczęciu egzekucji są nieważne.

Następstwo procesowe zarządcy przymusowego

Zarządca jest zastępcą pośrednim dłużnika
(w zakresie zarządzania przedsiębiorstwem lub gospodarstwem rolnym)

W postępowaniach dotyczących zarządu na przedsiębiorstwem zarządca posiada legitymacje procesową nadzwyczajną wynikającą z podstawienie procesowego bezwzględne (subrogacja)

Sposób zaspokojenia wierzycieli w[↑] egzekucji przez zarząd przymusowy

Nadwyżkę dochodów, po pokryciu wydatków wskazanych w art. 940 KPC, zarządca wypłaca wierzycielowi.

W razie wielości wierzycieli wypłata następuje z zachowaniem stosowanych odpowiednio przepisów ogólnych o podziale sumy uzyskanej z egzekucji oraz przepisów o podziale sumy uzyskanej z egzekucji z nieruchomości.

Kwoty niewypłacone zarządca umieszcza na rachunku depozytowym Ministra Finansów

Z dochodów zarządca pokrywa w następującej kolejności:

- 1) koszty egzekucji wraz ze swoim wynagrodzeniem oraz zwrot własnych wydatków;
- 2) bieżące należności pracowników zatrudnionych w nieruchomości lub w przedsiębiorstwach znajdujących się na niej i należących do dłużnika;
- 3) bieżąco przypadające w toku zarządu alimenty przyznane wykonalnym wyrokiem sądowym od dłużnika. Uprawnienie to nie przysługuje członkom rodziny dłużnika pozostającym z nim we wspólnym gospodarstwie domowym w chwili wszczęcia egzekucji;
- 4) bieżące należności podatkowe z nieruchomości oraz bieżące należności z tytułu ubezpieczenia społecznego pracowników wymienionych w pkt 2;
- 5) zobowiązania związane z wykonywaniem zarządu;
- 6) należności z tytułu ubezpieczenia nieruchomości, jej przynależności i pożytków.

Dziękuję za uwagę

Czy mają Państwo jakieś pytania?